

Uvod:

Savremenu državu obično definišemo kao integralnu društvenu zajednicu na određenoj teritoriji zemlje koju uređuje državna organizacija. Državna organizacija je ta koja na prisilan način uređuje život u državi i predstavlja državnu vlast. Jedan od načina organizovanosti je forma državne vlasti koja nam govori kakvi su odnosi između tri grane vlasti: zakonodavne, izvršne i sudske. Načelo deljene vlasti je danas preovladavajuće načelo organizacije državne vlasti. Početak njegovog razvoja je bio u 17. i 18. veku u Engleskoj, a malo kasnije i u Francuskoj. Osnovno načelo deljene vlasti je razdvojenost pojedinih funkcija vlasti. Ove su nezavisne jedne od druge i bar približno uravnotežene iako moraju međusobno saradivati i, kao najvažnije, moraju se međusobno i nadgledati. Temeljni značaj takvog vođenja je sprečavanje zloupotrebe vlasti i trebalo bi služiti ostvarivanju političke demokratije i slobode pojedinca. Na temelju načela deljenja vlasti su se oblikovali različiti sistemi organizacije državne vlasti. Danas su najčešći predsednički i parlamentarni sistem.

Predsednički sistem je najbolji predstavnik načela podele vlasti. Nastao je u SAD Ustavom iz 1787. godine. Zato takvu organizaciju treba prikazati baš na njihovom modelu. Tri temeljna državna organa - Kongres, predsednik i vrhovni sud SAD - su među sobom nezavisni, iako je karakteristična izrazita uloga predsednika države. Odatle je i obeležje takvog oblika vlasti. Predsednički sistem su po američkom uzoru preuzele mnoge države, pogotovo južnoameričke, iako se je tamo u većini preobrazio u veoma nedemokratske, skoro autokratske rezime gde se vlast najčešće menja državnim udarom. Najpoznatija evropska država sa predsedničkim sistemom je Rusija, koja inače američki model ne prihvata u celini, ipak za nju je karakteristična velika uloga predsednika države.

Predsednički sistem je republikanska forma vladavine, koja predsedniku kao celniku države poverava odlučujuća prava političkog odlučivanja. Dok zapadnoevropski ustavni sistem, koji je proizašao iz konstitucionalizma, predsedniku daje reprezentativnu ulogu (oduzimanje moći monarha), Ustav SAD-a na primer, daje predsedniku veliku vlast, ali je shodno tome ograničio njegovo službovanje na vrlo kratak period. Predsednik SAD-a je celnik države i šef vlade, najviši zapovednik i u njegovom posedu je sva moc. On je nezavisan od parlamenta i ne obrazuje vladu u pravom smislu, nego imenuje državne sekretare kao savetnike koje on sam opet može otpustiti.

Osnovna razlika između predsedničkog i parlamentarnog sistema je u pitanju da li šef države i njegov kabinet zavise od zakonodavnog tela, potom i da li je šef države neposredno izabran. Ukoliko je reč o parlamentarnom sistemu premijer i vlada će u velikoj meri zavisiti od poslaničke većine. U suprotnom, ukoliko je reč o predsedničkom sistemu, javice se međusobna nezavisnost izvršne i zakonodavne vlasti. Predsednik ovde može formirati kabinet bez poslanice većine. Sa druge strane se mogu javiti i brojni prigovori predsedničkom sistemu, iz razloga što stil rukovođenja koji izvire iz predsedničkog sistema može ugroziti nivo tolerancije neophodan za demokratskog sistema.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com